

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Dir

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11, tel. 2440 in 2455 / Ljubljana, Knafljeva ul. 5, tel. 3123, 3123, 3124, 3125 in 3126. / Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan in stane mesečno dostavljen na dom 12 Din, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din. / Oglasi po ceniku. / Oglase sprejemata tudi uprava »Jutra« in »Slovenskega Naroda« v Ljubljani. / Poštni čekovni račun št. 11.409. / Posamezna šte. 1 Din.

Problem kmečkih dolgov

Vlada pripravlja definitivno rešitev problema kmečkih dolgov — Gospodarski krogi se zavzemajo za to, da bi se kmečki dolgovi izplačali v obliki obveznic kakega državnega denarnega zavoda

Beograd, 8. avgusta. r. Najvažnejše vprašanje, s katerim se sedaj bavi vlada, je vprašanje kmečkih dolgov. Na rešitev tega problema čaka z največjo nestrpnostjo vsa javnost, zlasti pa kmečki dolžniki in kmečki upniki. Splošno prevladuje mnenje, da je od pravilne rešitve tega težavnega problema v največji meri odvisno olajšanje na kreditnem trgu in v poslovanju denarnih zavodov. Poseben odbor ministrov proučuje sedaj razne predloge, ki so bili stavljeni v tem pogledu. Vlada je odločena, rešiti to vprašanje definitivno, tako da bo končno vsakdo vedel, pri čem je ter da se ljudje ne bodo več zanašali na razne obljube, ki se ne morejo izpolniti. Prejšnja vlada si je pomagala na ta način, da je enostavno

odložila plačilni rok do 1. septembra. Ta rok se sedaj naglo bliža in do takrat mora pasti odločitev.

Vlada pa ne želi izdati polovičarske rešitve. Zato je pozvala vse gospodarske zbornice, Zvezo denarnih zavodov, Zvezo kmetijskih zadrug in druge zainteresirane organizacije in ustanove, da izrazijo svoje mnenje in stavijo svoje predloge. Na podlagi točne proučitve vseh teh predlogov bo nato vlada skušala najti najboljšo rešitev, ki se bo dala doseči, upoštevajoč pri tem splošno gospodarske prilike v državi.

Posamezne trgovske, industrijske in obrtne zbornice so že imele konference o tem vprašanju. Tako je med drugimi splitska trgovska in industrijska zbornica včeraj imela posvetovanje in je sprejela obširno resolucijo, v kateri po-

daže svoje predloge glede rešitve problema kmečkih dolgov. Splitska zbornica je za to, da bi kake državna ustanova, morda Privilegirana agrarna banka prevzela vse kmečke dolge ter izdala upnikom obveznice, ki bi bile izplačljive v roku 30 let ter bi se obrestovale po 4 odstotke. Ta predlog bo splitska zbornica zastopala tudi na konferenci vseh gospodarskih zbornic, ki bo prihodnje dni v Novem Sadu. Tudi v drugih gospodarskih krogih smatrajo, da bi bila taka rešitev najbolj posrečena, ker bi na ta način denarni zavodi, ki so sedaj zaradi neplačevanja kmečkih dolgov v stiski, prišli do denarja, ne da bi bilo treba prisilno izterjevati od dolžnikov, ki bi odplačali svoje dolge v dolgoletnih obrokih.

Plavalne tekme za državno prvenstvo

Pred nami leži lista prijavljenih tekmovalcev. Ne samo po številu, temveč tudi po kvaliteti tekmovalcev nam nudi sliko, ki je na dosedanjih prvenstvih kljub temu, da je bila večkrat pričakovana, nismo videli. 10 klubov, prvič v zgodovini našega plavalnega sporta, sodeluje na teh tekmah. Predvsem je potrebno omeniti vodilne klube iz Primorja in Dalmacije. Sušaska Viktorija, ki se lani radi incidenta na seniorskem prvenstvu v Ljubljani ni udeležila juniorskega tekmovanja v Dubrovniku, je prispela včeraj zvečer z dosedaj največjim številom tekmovalcev. Pri njih so najboljše deklice. Po dobrih rezultatih doseženih sicer na morju, slove crawlistinja Polić Mara, Petrić Tanja in Brazzeduro Mira, za hrbtno plavanje je prijavljene Biondić Mara, prsna plavalca Bier Greta je nastopala uspešno za barve svojega kluba v Trstu in Reki. Pri juniorskih je najboljši crawlist Bezjak Vjekko, z njimi je prišel tudi Stocker Ivo, ki hoče rušiti rekorde. Waterpolo moštvo nastopi že v prvi tekmi, t. j. v petek popoldne proti splitskemu Jadranu v izločilni tekmi ter bo dalo vse iz sebe, da si izvjuje vstop v finalna tekmovanja.

Prvi so prišli simpatični Jugasi iz Dubrovnik. Njihova ekipa šteje 27 članov, vodi jih pa g. Kolić Pera. Popoldne so se peljali na Mariborski otok pogledati kopališče. Že v avtobusu so prepevali svojo klubsko himno, v kateri povedo, da so in bodo državni prvaki v waterpolu. Seboj imajo le najboljše. Imena Ciganović, Vermanica, Ferera in Bjelovučić nam to povedo. Žal so morali pustiti doma lanske državno prvakinjo v hrbtnem plavanju Bartulovićevu, ker žaluje za svojo mlajšo sestro, ki so jo njeni klubski tovariši spremili k zadnjemu počitku na dan pred odhodom v Maribor.

Tudi senzacije bodo na tekmah. Prireditelj jih misli splitski Jadran, ki se je od-

ločil, da po dolgem prestanku zopet sodeluje na prvenstvu. S popoldanskim vlakom je prispelo 18 fantov in 10 deklet, ki so vsi trdno prepričani, da se bodo vrnili v Split kot državni prvaki. Skoro sami novi ljudje, le nekaj je še znancev iz prejšnjih tekmovanj. Beara Danica in Radica Tonka ter Petrošić in Tresić-Pavišić so to. Waterpoliste čaka za prvi dan najtežja tekma s sušasko Viktorijo. Z njimi je prišel tudi senior Senjanović Ante, da postavi v predpisanim bazenu nove jugoslovanske rekorde na 50 in 100 m prosto. Matošić pravi, da ima tudi seboj predpisani triko. To bodo torej senzacije.

Do četrtega pridejo še vsi drugi. Jadran iz Ercegovega pošlje samo fante. Iz Karlova prideta oba kluba KSU z odlično Ato Koširjevo za prsni crawl, Pintarjevo za hrbtno in Schiesingerjevo za prsno plavanje. Gradjanski sportni klub pošlje svojo waterpoliste. ZPK iz Zagreba pošlje svoje najboljšje. Lanski prvak De Filipis je v odlični formi, Saša Klein in Bašić Dado so nove zvezde za 200 m prosto. Hrbač Belan je tudi boljši kot lani. Od deklet je potrebno omeniti Kovačiček Miro za prsno plavanje. V waterpolu se srečajo že prvi dan z Ilirijo, kjer bodo po formi Hinijskih juniorjev sodeč težko uspeli. Iz Sombora prideta od tamkajšnjega sportnega združenja dva tekmovalca.

Lanski državni prvak Ilirija pošlje najmočnejše zastopstvo. Ker se vrši seniorsko prvenstvo v Dubrovniku, bode skušala dobiti v Mariboru čim več točk. V skokih ji je prvo mesto zaslужeno. V plavanju razpolaga z velikim številom dobro pripravljenih tekmovalcev. Včeraj zvečer je vršil zadnji nastop pred ljubljanskim občinstvom v dvoboju s Karlovcami. Prepričani smo vsi slovenski sportniki, da bo de ona kot največji slovenski sportni klub zopet dokazala, da je lani priporjeni častni naslov državnega prvaka z vso pravico pripada.

Nov načrt Anglije

Anglija želi na vsak način doseči mirno poravnavo spora z Abesinijo

London, 8. avgusta. r. Kakor poročajo današnji listi, je bil na včerajšnji konferenci med predsednikom vlade Baldwinom zunanjim ministrom Hoareom in ministrom za Društvo Narodov Edenom izdelan nov predlog za mirno poravnavo italijansko-abesinskega spora. Kolikor se je moglo doslej izvedeti, gre ta predlog za to, da se da

Italiji zadoščenje v kar največji meri, da pa v nobenem primeru ne bi bila ogrožena neodvisnost Abesinije. Ta predlog bodo sedaj še v podrobnostih izpopolnili, nakar ga bosta Eden in Hoare predložila Italiji na konferenci treh veliki, to je Francije, Anglije in Italije, ki se bo prihodnji teden sestala v nekem kraju v okolici Pariza.

Sin proti očetu?

Senzacionalne informacije pariškega lista o sporu med abesinskim cesarjem in najstarejšim sinom, ki mu grozi z uporom

Pariz, 8. avgusta. r. »Matine« poroča iz Addis Abebe, da so se v zadnjem času zelo poostrihli odnosi med abesinskim cesarjem in njegovim najstarejšim sinom Asfaom. Princ Asfao se čuti zapostavljenega. Cesar je v zadnjem času postavil poveljnika posameznih oddelkov abesinske vojske za primer spopada z Italijo ter je pri tem popolnoma prezrl svojega najstarejšega sina, kar smatra ta za veliko žalitev. V abesinskih krogih se širijo govorice, da namerava Asfao vprizoriti revolucijo proti svojemu lastnemu očetu in ga vreči s prestola. Govori se celo, da se namerava pridružiti Italijanom

in skleniti z njimi pakt, da bi v primeru njihove zmage prišel na abesinski prestol. Te govorice so v neki meri dobile potrdilo v okolnosti, da je cesar ne samo pridržal proti običaju svojo telesno gardo v Addis Abebi, marveč jo še celo ojačal in dal strogo zastražiti svoj dvorec. Kakor trde, ne mara cesar za najstarejšega sina, ker dvomi, da bi mu bil on oče. Ti družinski spori so že starejšega datuma, vendar pa so sedaj znova prišli na dan in zavzemajo prav resne oblike. Najstarejši sin je po nalogu cesarja pod strogim nadzorstvom in ne sme zapustiti prestolnice.

Izza teh skrivnostnih vrat bo drevo otvorjena pohorska vzpenjača

Poslovilni večer podpolkovnika Gerovca

Sinoči je priredil SSK Maribor v Slavčeni čvrtci nad Tremi ribniki poslovilni večer podpolkovniku Svetozaru Gerocu, svojemu vnetemu in aktivnemu členu, ki odhaja na svoje novo službeno mesto v Banja Luko. Prirodne poslovilne besede je spregovoril predsednik kluba dr. Stamol. Slavljence se mu je ginjen zahvalil in naglasil, da že od mladih let ljubi sport. Podpolkovnik Gerovec je namreč odličen nogometaš in eden najuspešnejših članov teniške sekcije.

Starešine Jadrana v Mariboru se vabijo, da prisostvujejo sestanku Društva jugoslovenskih akademikov, ki bo drevo ob 20. v Mariborskem dvoru.

Mariborski sport

— S Službene objave OOLNP Maribor. V soboto 10. t.m. bo na igrišču SK Železničarja nogometni turnir za pokal prometnega ministra in za prvenstvo železničarskih klubov. Ob 14.30 nastopita SK Železničar (Zagreb) in SK Železničar (Maribor), ob 16.30 pa SK Železničar (Sarajevo) in Hermes (Ljubljana). V nedeljo 11. t.m. igra ob 14.30 premagalca iz prejšnjega dne, ob 16.30 pa zmagovalca. Službujoči odborniki oba dni g. Illovar.

Preproge „MEKKA“ SUBOTICA

Poceni Din 650.— m² na dolgoročne obroke, v kvaliteti in ceni brez konkorečne!

IZRABITE PRILIKO!
MARIBORSKI TEDEN!

Huda luknja, druga Postojnska jama

Agilno društvo za raziskovanje in urejanje jam »Speleus« v Velenju je dovršilo priprave za otvoritev nove podzemske jame »Huda Luknja« pri Gornjem Dolcu pri Misljini, tik ob banovinski cesti Velenje — Slovenjgradec. Slovesna otvoritev in blagoslovitev bo v nedeljo, 11. avgusta ob 10. uri, istočasno tudi ogled jame. Popoldne bo pred jama in v njej velika veselica s peštrnim sporedom: kuplet, petje jamskih skratov, čarodjejni fotograf, ples preko ovir, volitev jamske vile, prihod jamskega človeka s 7 m dolgim smajem in razne druge zabavne točke. V jami igra med posameznimi točkami plesne komade priznana rudniška godba iz Velenja, na veseljem prostoru pred jama pa Meteljkov jazz.

Jama ima ogromne katedralske pro-

store z divnimi kapniki. Je to vodna jama, skozi katero teče ponikalnica Ponikva, tvoreč brzice, zaseke, tolmune in več slapov, od katerih je najlepše viden 14 m visok slap v ozadju dosedaj dostopne jame. Po izkopavanju se da sklepati, da je živel v jami pračlovek.

Udobni Putnikovi avtokar, v katerem je prostora za 27 izletnikov, popelje v nedeljo ob 6. zjutraj od hotela »Orel« k slovesni otvoritvi jame. Zanimanje za svedčanosti, pa tudi za izlet, ki bo nudil mnogo turističnega užitka, je veliko, zato opozarjamo na pravočasno rezerviranje sedežev. Cena vožnje Din 75.—

Vse nadaljnje informacije in prijave pri Putniku, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21—22.

Novice iz Ptuja in okolice

Otvoritev in poslovanje protituberkuloznega dispanzerja v Ptuj

Kakor smo poročali, so ustanovili v Ptuj protituberkulozni dispanzer, ki bo posloval za ves ptujski okraj. Svečana otvoritev se je vršila v četrtek dne, 1. avgusta t. l. s katerim dnem se je pričelo tudi poslovanje. Sedež dispanzerja je začelno v prostorih tukajšnje ekipoziture O.U.Z.D. Za vodjo dispanzerja je imenovan Dr. Boleslav Okolokulak, šef sanatorija v Vurbergu, kateremu bo v pomoč zaščitna sestra. — Za enkrat bo dispanzer posloval dvakrat na teden in sicer vsak torek in četrtek med 14 in 16 uro v ambulatoriju ekipoziture Okrožnega Urađa za zavarovanje delavcev v Ptuj. — Dispanzer bo vršil poleg drugih tudi roentgenološke preiskave in zdravljenje s pneumothorakom.

Razen gori navedenih uradnih dni, pa bo sestra-pomočnica obiskovala bolnike na svojih domovih in jim dajala vsa potrebna navodila. — Ker je dispanzer, kot že znano, namenjen v prvi vrsti revnejšim slojem, se opozarjajo vsi prizadeti, da prinesejo s seboj ubožno sprizgalo, odnosno nakazilo lečečega zdravnika.

Protituberkulozni dispanzer, s katerim smo pridobili v našem okraju veliko humanosocijalno ustanovo, jasno dokazuje, da vrši tukajšnja protituberkulozna liga kljub gospodarski krizi svojo nalogo v polni meri v borbi proti tuberkulozi. Neobhodno potrebno je torej, da se v vsaki občini ptujskega okraja ustanovi protituberkulozna liga, ki bi zbiralala člane in podpornike, hkrati pa bi podpirala dispanzer gnotno in moralno. Pa tudi vse ostale organizacije in društva bodo morala v bodoče posvetiti tej človekoljubni organizaciji več pozornosti in podpore pri njenem delu. Kajti le v taki delavni skupnosti vsega prebivalstva je mogoče pričakovati popolnega uspeha v borbi proti tej zavrati bolezni, ki že danes ogroža večji del našega ljudstva.

— Novi grobovi. Te dni so umrle v Ptuj in v ptujski okolici naslednje osebe: v Spuhlji Franc Falež, kovaški mojster, star 92 let. Svojo obrt je izvrševal polnih 66 let. Kako je bil Falež priljubljen je pokazal pogreb, katerega se je udeležila skoraj cela vas, korporativno pa so bili pri pogrebu tudi člani Združenja kovinarjev in kolarjev. Na zadnji poti ga je spremljala tudi mestna godba iz Ptuja. — V Budini pa je umrla Marjeta Kuhar, rojena Simonič, stara 82 let, žena uglednega posestnika in dolgoletnega predsednika Kmečke posojilnice v Ptuj, ter mati predstojnika Cistercijskega samostana pri Krakovu na Poljskem p. priorja Roberta Kuharja. — Nagle smrti je umrla Antonija Lozinšek, vdova po pekarskem mojstru in ptujskem županu T. Lozinšku, stara 62 let. — Nadalje Marija Krajnc, vdovljena Grebner, posestnica v Ptuj, stara 70 let. — Nagle smrti je umrla v Ragoznici pri Ptuj Anton Kukovec, posestnik in tesarski mojster, star 58 let. Pokojnik je bil več let občinski odbornik in predsednik Bralnega društva.

— Nezgoda. V Pacinju se je dogodila nesreča radi nepravilnosti pri čiščenju samokresa. Martin Sedlaček dimnar, oče petih otrok, je čistil star samokres, pri čemur se je orožje sprožilo in je projektil zadell Sedlačka v trebuh. Težko ranjenega so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

— Tatvina. Trgovca Marič iz Brega pri Ptuj je nakladal na kolodvoru krompir. Svojo telovnik je otkel in ga obesil na vratih. Ko je svoj posel opravil in se oblekel, je ugotovil, da mu manjka ura znamke »Omega« vredna 500.— Din. Tatv je niso izsledili.

Pol stoletja že deluje CMD, darjimo že za pol stoletja!

Letalski napad na Abesinijo

Obsežne italijanske priprave — Prvi napad bo Italija izvršila z letali in s plinom

London, 7. avgusta. AA. Po vesteh agencije Reuter iz Rima se pripravlja Italija na velik letalski napad proti Abesiniji. Napad naj bi se izvršil, čim bi se pričele sovražnosti na abesinsko-eritrejski meji. Za napad bodo porabili 400 vojni letal. Nadalje bodo Italijani rabili v borbi proti Abesincem plin za solzenje in v primeru potrebe tudi nevarnejše pline. Italijanske vojaške oblasti bi se sicer rade izognile uporabi plinov, ba je iz humanitarnih razlogov in ker si nečejo

popolnoma odtujiti prebivalstvo, vendar bodo morali v primeru skrajne potrebe seči tudi po teh sredstvih. Med tem se v italijanskih tvornicah gradijo nova vojna letala, ki bodo razvijala brzino po 300 milj na uro in bodo prenašala po 500 bomb s plinom za solzenje. 50 takih letal je že zgrajenih, in se sedaj italijanski letalci z njimi intenzivno vadijo. Vsak italijanski vojak v vzhodni Afriki bo opremljen s plinsko masko.

Največji junak sodobne Nemčije — Krupp

Berlin, 8. avgusta. tr. Nemški tisk slavi o priliki današnje 75 letnice znanega nemškega tovarnarja Gustava Kruppa, lastnika največjih tvornic za orožje in municijo na svetu, kot največjega junaka sodobne Nemčije. Listi povdarjajo, da je v glavnem njegova zasluga, da je Nemčija danes zopet najmoder-

nejše oborožena ter da v marsikaterem pogledu nadkriljuje druge države. Krupp je znal s svojo izredno organizacijsko sposobnostjo pribaviti ne samo potrebne surovine, marveč izvesti tudi tako organizacijsko dela, da je Nemčija v najkrajšem času dosegla zaželjeni vrhunec.

Potres na madžarskih ravninah

Budimpešta, 8. avgusta. tr. Včeraj popoldne so občutili v okrožju Bekes precej močan potres, ki je izzval med prebivalstvom veliko strahu. Gibanje zemlje je trajalo več minut in ga je spremljalo podzemsko bobnenje, ki ga je bilo slišati kot zamolkot oddaljen grom. Na mnogih hišah so se porušili

dimniki, v stanovanjih pa se je premikalo pohištvo in so ponekod popadale stike s sten. Ljudje so v paničnem begu zapuščali svoje domove in bežali na prosto. Najmočnejši je bil potres v krajih Bekes—Csaba in Tula, kjer kaže zidovje po hišah močne razpoke.

Senzacionalna otvoritev pohorske vzpenjače

V največji tajnosti dograjena pohorska vzpenjača bo drevi ob 7. slovesno otvorjena — Za to redko slavnost so izvršene najbšežnejše priprave — Pester in bogat spored za domače in tuje goste — Prve poskusne vožnje bodo brezplačne — Po otvoritvi slavnostni banket za vse, ki bodo prišli

Mariborčane, okoličane, številne obiskovalce letošnjega Mariborskega tedna in vse javnost, domačo in tujo, je kakor bomba z nevednega letala presenetila vest o tajnostno dograjeni, toliko zaželjeni ter za tujski promet tako prepotrebni pohorski vzpenjači, ki bo na najsvetlejši način otvorjena drevi ob 7. uri in takoj po otvoritvi izročena javnemu prometu. Svedeno se pripravila ves Maribor na ta dogodek in so številni odlični predstavniki, domači in tuji ki bodo prisostvovali slovesni otvoritvi, v Maribor že prišli. Zaradi svojega izredno velikega pomena v napreduku splošnega javnega prometa bo imel slovesen dogodek popolnoma mednarodni značaj, saj je k otvoritvi poslala svojega zastopnika, mimo drugih, celo wu-pei-fujska vlada. V izogib narodnega škandala je bila pohorska vzpenjača dograjena

v največji in strogi tajnosti

Ker je tudi naše uredništvo vzhučeno na tem pomembnem dogodku, naj samo v nekaj vrsticah omenimo kratek historijat gradnje pohorske vzpenjače. Javnosti je znano, da se je v Mariboru že pred leti zgradila zamisel pohorske vzpenjače, ki naj bi vezala naše mesto z grebni zelenega Pohorja in da je bila ustanovljena tudi posebna zadruga, ki naj bi zbirala potrebni kapital in uredila veliki potepni načrt. Razni listi med njimi tudi naš, so na dolgo in široko poročali o načrtu samem, o slajnih uspehih zadruga, o njenem premoženju, o njenih običajih zborih in celo o posanjanih z raznimi tujimi in domačimi tiskanimi, ki naj bi zgradile vzpenjačo. Poročali so o milijonskem posojilu, ki pa je »zmrnilo«. Vsa zadeva s pohorsko vzpenjačo je obšla na mrtvi točli.

Ko je letošnji pomlad Pohorje znova ozelenelo in se je zaradi naraščajočega turizma pokazala potreba po vzpenjači in ker je bil v nevarnosti tudi sloves »štajerskega Merana« so vzeli zadovo v roke vrh Pohorja in znani mariborski »pirate«. Že prve dni spomlad so navezali stiče z wu-pei-fujskimi konstruktorji, ker so se njihova posajanja z raznimi evropskimi in ameriški financami razbila. Pogajanja z wu-pei-fujski se rodila uspeh. Da pa se ne bi zaradi pogodbe razburjala kaka zavistna soseda in da ne bi s pohorsko vzpenjačo imelo opravka tudi prezahtevno Društvo narodov v Ženevi, so wu-pei-fujski inženjerji skrivaj prekoračili vse državne meje in incognito prišli pod naše zelene Pohorje. Ves material je bil naročen pri poldomačih podjetnikih, pri gradnji je bilo zaposlenih večje število tujcev in je bilo tudi vodstvo gradnje v tujih rokah. Gradnja in vse, kar je bilo žujo v zvezi, se je izvršilo v največji tajnosti in z izredno veliko podpornostjo naše domače podjetnosti. Pohorska vzpenjača je bila že dni dograjena in bo drevi zelo svečano izročena javnemu prometu. Podčrtati pa moramo, da so mnogo pripomožle k ureditvi pomembnega načrta, zlasti nekatere mariborske tiskarice s svojimi prostovoljnimi prispevki, pa tudi denarni zavodi so prispevali v sili na pomoč z znatnimi zneski.

Priprave za slavnostni banket
Po slovesni blagoslovitvi in otvoritvi bo na romantičnem, po piratski zamisli okrašenem prostoru pred začetno postajo pohorske vzpenjače slavnostni banket za vse, ki bodo prišli.

Priprave za slavnostni banket
Po slovesni blagoslovitvi in otvoritvi bo na romantičnem, po piratski zamisli okrašenem prostoru pred začetno postajo pohorske vzpenjače slavnostni banket za vse, ki bodo prišli.

Pred slovesno otvoritvijo
Navedli smo že vzroke, zaradi katerih se je gradnja pohorske vzpenjače tako tajno in iz tistih razlogov se tudi ni smela njena slovesna izročitev javnemu prometu prezagodati razbobotati po tistih in v programu letošnjega Mariborskega tedna. Priprave za slovesno otvoritev, ki so potekale v mizikni nastop, so bile v rokah mariborskih »piratov«, ki so pokopali svojo »bojno sekuro« in razobesili na svojem taboru namesto rdečih zastav insignije »Mariborskega veslaškega kluba« ter okrašen smrekovo vejo v znak dograditve pohorske vzpenjače. Kakor so »pirate«, ali morsk razbojnik divji v svoji tradiciji, so se vendar mariborski dravski piratje že precej

borskih »piratov«, ki so pokopali svojo »bojno sekuro« in razobesili na svojem taboru namesto rdečih zastav insignije »Mariborskega veslaškega kluba« ter okrašen smrekovo vejo v znak dograditve pohorske vzpenjače. Kakor so »pirate«, ali morsk razbojnik divji v svoji tradiciji, so se vendar mariborski dravski piratje že precej

borske vzpenjače slavnostni banket za povabljene in nepovabljene. Vse najrazličnejše dobrote, s katerimi bodo vsi pogostenci, so piratskega izvora. Pa tudi na vsestransko mabavo je temeljito preskrbljeno. Posebnost bodo strelske tekme na lok, nebesko kolo sreče, piratsko balinanco in razne druge znamenitosti in skrivnosti piratskega življenja. Za dobro voljo bo skrbelo tudi projekiranje slik na veliko tri-nadestopno hčo. Tudi je na programu tradicionalen ples in bodo prišli na svoj račun prav vsi, stari in mladi, revni in bogati. Prav gotovo ga ne bo Mariborčana, ki bi ne pohitel drevi k tej največji slavnosti letošnjega Mariborskega tedna, saj je na dnevnem redu tudi senzacionalna točka:

Volitev „mistra“ Mariborskega tedna

Po drugod volijo ob slavnostnih dneh ponavadi »misse«, to je najlepšo žensko. Maribor pa je v tem pogledu volitev častna izjema, kakor je častna izjema tudi pri drugih volitvah. Po otvoritvi pohorske vzpenjače bodo na slavnostnem banketu volitev »mistra«. Mariborskega tedna, to je volitev najlepšega možkega na letošnjem Mariborskem tednu. Ker bodo volitve la-vedil mariborski piratje, smelo pričakujemo, da bodo volitve popolnoma svobodne in demokratične in da bo v resnici izvoljen najlepši možki letošnjega Mariborskega tedna, ki bo dobil mimo priznane diplome krasno nagrado. Možje in fantje iz Maribora, ki si domisljate, da ste lepi, vsi k otvoritvi pohorske vzpenjače, na slavnostni banket in na volitve! Nikdo naj ne ostane doma! Volitve je v Prešernovi ulici v zabavnem parku letošnjega Mariborskega tedna.

žal s težkimi poškodbami Zadobil je več zabodljivcev v desno roko ter bi sigurno izkrmavel, če bi mu ne bili prijatelji obvezali roke

—m. Drva, ribe, sekire, budilke, bič. Posestniku Francu Skazu v Seli so neznan tatovi odpeljali precejšnjo količino drv, ki jih je imel pripravljen za prodajo v gozdu. Delavca Franca G pa so zasačili varnostni organi pri tatvini rib, in sicer je G. brez vsakega dovoljenja nabilil v potoku Koprivni pri Francu Nakovil je že precej postrvi katere so mu seveda orožniki zaplenili. Na Pobrežju so neznan zlikovci obiskali posestnika Franca Peršiča ter mu odnesli budilke, sekire, bič in druge predmete. Tudi njegovemu hlapcu so tatovi odnesli vse obleko in perilo.

—m. Huda amakonka. V tukajšnjo bolnišnico so pripeljali 70 letno služkinjo Ano Rodeževu, katero je neka delavka na Pobrežju s tako silo vrgla v prepri na tla, da si je zlomila levo roko.

GRAJSKI KINO.

Do vključno četrta vesela dunajska opereta

ROŽE Z JUCA
Paul Hörbiger, Greti Thelmer, Rozsi Czike, Hans Junkermann.

— Kaj Mariborčani izgubljajo. V zadnjem času so se oddali pri potiski sledeti najdeni predmeti: 1 par otroških čevljev, mlad pes volčje pasme, denarnico s 15 Din. par starih čevljev, belo koderast pes, papigo, par nocočkov, zlat prstan s tremi kamni, zlata zapestnica, vojna kolajna, per sandal, ženski jopič, rjavi pes, črn ženski klubuk, velik bel pes, sveženj ključev, ženska ročna torbica, zlata ženska zapestnica, pes volčje pasme in srebrna zapestnica.

Za časa Mariborskega tedna
v
VELIKI KAVARNI
dnevno
KABARET KONCERT PLES

—m. Hotel »Orel« danes koncert na terasi!

—m. Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzeti jutraj na prazen želodec čašo prirodne Franc-Jozefove grenčice.Registrira-

no od ministrstva za soc. olitiko in nar. zdravje S. br. 15.486 od 26. V. 1935.

— Težke opekline. V Grušeni pri Zgornji Kungoti se je potil s kropom 34 letni posestnik Ivan Hladen tako nesrečno, da je zadobil težke opekline na glavi in obrazu in da so ga morali pripeljati v mariborsko bolnišnico.

Razpored Mariborskega tedna

V petek, 9. t.m. ob 9. uri: Plavalno prvenstvo Jugoslavije juniorjev in skakalno prvenstvo juniorjev, senjorjev in dam z deske in stolpa na Mariborskem otoku. Ob 20.30: Promenadni koncert na razstavišču.

V soboto 10. t.m.: ob 9. uri: Nadaljevanje državnega prvenstva v plavanju in skokih na Mariborskem otoku; ob 15: Lovske strelske tekme Slovenskega lovskega društva na strelišču v Radvanju. Ob 15.30: Nogometni turnir železničarskih klubov za pokal prometnega ministra ni igrišču SK Železničarja ob Tržaški cesti. Ob 18.: Veslaško prvenstvo Maribora, start in cilj pri klubski čolnarni Mariborskega veslaškega kluba na Pristanu. Ob 20.30: Promenadni koncert na razstavišču.

V nedeljo 11. t.m.: ob 8.: Slovesna otvoritev nove pohorske postojanke »Lobnica« na Smolniku; ob 9.: Lahkotletski dvomatch reprezentance Maribora in Celja na igrišču SK Železničarja; ob 9.: teniški medmestni turnir Maribor : Celje na teniških igriščih ISSK Maribor v Ljudskem vrtu; ob 9.30 občni zbor ZKD; ob 9.: Plavalne in skakalne tekme za prvenstvo Jugoslavije na Mariborskem otoku; ob 10.: Veslaško prvenstvo dravske banovine, start pri brodu na Fali, cilj na Pristanu; ob 9.: Table tenis turnir Maribor : Celje na verandi pivovarne Union; ob 14.30: Šahovski turnir Maribor : Celje; ob 15.: Lovske strelske tekme SLD na strelišču v Radvanju; ob 15.30: Finale nogometnega turnirja za pokal prometnega ministra na igrišču SK Železničarja; ob 20.30: Promenadni koncert na razstavišču.

Modna revija

Modna, revija, o kateri smo že ponovno poročali, ni samo najprivlačnejša točka letošnjega Mariborskega tedna, temveč je tudi najslajnejša prireditve, ki zanima prav vsako sodobno damo. Zaradi ogromnega interesa občinstva za to revijo se že od večera vrše predvajanja dvakrat dnevno, in sicer vedno ob 16.30 in 20.30. V naslednjih vrsticah par odlomkov te zanimive, poučne in zabavne prireditve:

Po pravi uvodnih stavlkih simpatičnega konferencierja g. Jelačina se dvigne zastor in pred gledalci se pojavijo ljubke mlade dame v jutranjih, nato v praktičnih pred- in popoldanskih oblekah in kompletih, apatnih plaščih že za bližajočo se jesen in zimo. Prav posebn priznanje in aplavz so žele naravnost divne toalete iz organdija in razkošne velike večerne toalete iz tako modernega tafta, težke crepesatila in charmeus-avile.

Kdor si je ogledal to elitno prireditev, bi skoraj ne verjel, da so vse te krasne toalete in ostali modni predmeti, ki kompletirajo elegantno damo, delo vodečih in agilnih domačih mariborskih tiskar.

Sodba v špijonažnem procesu

Kot smo že poročali, se je v torek dopoldne pred velikim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča vršila razprava proti 43 letnemu trgovskemu potniku Ivanu Gabrijču. Razprava je bila tajna, dočim je bila razglasitev sodbe, ki se je vršila večeraj ob 11.15. javna. Predsednica senata okrožni sodnik g. dr. Tomšek je razglasil naslednjo sodbo: Ivan Gabrijč je kriv, da je 10 in 16. januarja 1935 v Gradcu (Avstrija) pristal na ponudbo svojega brata Milana Gabrijča, aktivnega poročnika vojske Heimwehra, da bo sodeloval pri prevozu orožja in municije iz Avstrije v našo državo, v cilju nasilne restavracije vlade Hasburžanov v pokrajinah bivše Avstrije, ki pripadajo sedaj naši državi in v teku januarja in februarja 1935 v Mariboru sileb pridobiti za sodelovanje pri tem tudi Ivana Kmetca in Franceta Strnika, torej stopil v zvezo z osebnostjo v inozemstvu, da bi ob tem prišla pomoč v pripravo revolucije in nasilno spremembo političnega reda v državi. 2. da je v tek

Pohorski paberki

Pohorske koče, da ne bo zamere — planinski hoteli, komfortni (topla in mrzla voda — po letnem času) i. t. d. — v zraku in čaru pižamske sezone. Naš Semmering!

Ob sobotah in nedeljah priromajo malo-moščani. Na stezah, poteh, pod smrekami... na travci se pozna... Nikdo ne zahteva »testimonium matrimonialis«... Areh, Martin, Bolfenk in drugi svetniki pa skrbijo za odpustke...

V zadnjem času je promet živahnjši. Sam firbec jih je, teh Mariborčanov! Iščejo Hrušnico in Sido Silanovo...

Jager pa jaga... kar mu pride na muho. Največkrat — kozla. Srne, srnjaki in divji petelinčki, kaj bi z vami bilo — k b'sodov ne b'lo...

Civilizacija prodira... Mariborski patriciji so imeli gorice — potomci kupujejo Pohorje... 20 para meter... Pohorje je lačen...

Brihtni so ti potomci, kakor Abesinci. Nekaj vohajo... napadi iz zraka, plini... V pragozdu kljuje hiše in hišice... Za vsak primer...

Toliko opevana cesta je pred zadnjim obromom. »Furman« prerokujejo, da bo kaj kmalu v bednem stanju... Ni čuda! Gradili so jo iz bednostnega fonda...

In vzpenjača? Se vedno v drugem stanju! Poklicali so že večkrat babico... Nič. Marke, franki in druga zdravila... brez uspeha. Kaj če bo — splav?

Inserirajte v „Večerniku“

RAVNO
K SV. BENEDIKTU!
V nedeljo, dne 11. t. m. razvije vrla gasilska četa pri Sv. Benediktu svoj prapor. Pričetek slovesnosti ob treh popoldne!

DOBRODOČA BRANJARJA
zaradi bolezni pocieni napredok.
Maribor, Tolbošča ulica 2.
3421

SLUŽBE
UOENKO SPREJME
ataje za perilo. Rupnik, Slov-
venska ulica 15. 3422

KUHARICO
ki zna pripravljati tudi ribe,
sprejme gostilna Videl, Rotov-
ski trg 8. Maribor 3423

DOPIŠOVANJE
IŠČEM GOSPODINJO
s premoženjem 15 do 20 tisoč
dinarjev. Naslov v upravi »Ve-
černika«. 3428

KUPIM
KUPIM PROTI GOTOVINI
motorno kolo 350 ccm že rab-
ljeno. Naslov v upravi »Več-
ernika«. 3435

KAPITAL
Hranilna knjižica
ljanske kreditne banke.
Hranilnice in posojilnice v Ko-
čevju ter Celjske posojilnice
kupimo. Gotovina takoj. Ban-
čno kom. zavod Maribor. 3404

Nedosegljiv po svoji
kvaliteti je
MALI CONTINENTAL
pisalni stroj.
5 let jamstvo!
Samoprodaja
Ivan Legat
prva specialna poprav-
jalnica pisarniških strojev
Maribor, Vetrinjska ul. 30.
Tel. 24-34 — podružnica
Ljubljana, Prešernova 44-
telefon 26-36

**Obisk angleške mornarice
v naših vodah**
Split, 7. avgusta. n. Po vesteh z Malte
pripluje v pričetku septembra v naše vode
vse angleške sredozemske brodogve. Angle-
ške ladje bi morale priti v naše luke že
pretekli mesec, a so bile pozvane na veli-
ko pomorsko parado na čast angleškemu
kralju ob priliki njegovega jubileja. Angle-
sko brodogve ostane v naših vodah mesec
dni.

**Redni zračni promet
z Grčijo**
Beograd, 7. avgusta. A.A. Dne 20. julije
t. l. so v Atenah izmenjali ratifikacijske
listine konvencije o izkoriščanju prog red-
nega letalskega prometa, sklenjene in pod-
pisane v Atenah 22. julija 1933 in razgla-
šene v Službenih novinah št. 145 XXXVII
od 27. junija 1934.

DNEVNE VESTI

— **Iz državne službe.** Imenovani so za podnadzornika policijskih agentov pri komisariatu železniške obmejne policije na Raketu podnadzornik pripravniki Vinko Ščavničar. Za policijskega agenta I. razreda zvančnika policijski agent II. razreda zvančnik pri komisariatu železniške obmejne policije na Jesenicah Peter Bizjak, za policijskega agenta I. razreda zvančnika policijski agent II. razreda zvančnik pri upravi policije v Ljubljani Pavel Skok. Premješeni so: upravno pisarniška uradnica Eliza Bufon od uprave policije v Ljubljani k banski upravi, uradniški pripravnik Franc Tovornik iz državnega zdravilišča v Topolšici v občno državno bolnico v Ljubljani, upravno pisarniška uradnica Mihaela Vogel-Banovec od banske uprave k upravi policije v Ljubljani, uradniški pripravnik Vladimir Zorut od občne državne bolnice v Ljubljani v državno zdravilišče v Topolšici in zvančnik Ivan Struc od sreskega načelstva v Ptuju k sreskemu načelstvu v Kamniku; v višjo skupino je pomaknjena obrtna učiteljica na državni tehnični srednji šoli v Ljubljani Ana Cerk.

— **Nov sodni tolnač.** Apelacijsko sodišče v Ljubljani je postavilo g. dr. Mirona Bleiweisa-Trsteničkega, odvetaškega pripravnika v Ljubljani, za stalno zaprišečenega tolnača za francoski in nemški jezik na sedežu okrožnega sodišča v Ljubljani.

Sveža solata, zabeljani makaroni in spageti — Pekatete in jajnine — so osvežujoča jed v poletnih dnevih. Gospodinje postrezite večkrat svoji družini s to ceneno jedjo!

— **Iz »Službenega lista«.** Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 63 z dne 7. avgusta objavlja oporok turistično propagandnega materiala iz kraljevine Egipta od uvozne carine, navodila glede uporabljanja pripomb in opazk v uvozni carinski taffi, izpremembo § 10 in 12 pravilnika o brezplačni in znižani vožnji na železnih in ladjah v državni eksploataciji, pristop svobodnega mesta Gdanska h konvenciji za izenačenje nekaterih predpisov o mednarodnem prometu po zraku, ratifikacija konvencije za ustanovitev Mednarodne družbe za kmetijski, hipotekarni kredit, pristop Avstralije k bernski konvenciji za zaščito literarnih in umetniških del, izmenno ratifikacijskih instrumentov glede konvencije o odškodnini delavcem za nezgode pri delu z Argentino, ratifikacija konvencije za izboljšanje usode ranjenecem in bolnikom v vojskah z vojne, po Japanu objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin, izpremembe v staležu državnih uslužbenecov na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih Novin«.

— **Nemški znanstvenik v naši državi.** V torek zvečer je prišlo v Šibenik 15 znanstvenikov iz Düsseldorfa. Včeraj so se odpeljali iz Šibenika na Plitvička jezera.

— **Kočevju preti katastrofa.** Odbor kočevske mestne občine je razpravljal v torek o težkih posledicah, ki bi jih imela ustavitve dela v kočevskem premogovniku. Dvorana je bila polna darjev in rudarskih družin, zunaj je pa čakalo še 400 članov rudarskih družin. Soglasno je bila sprejeta obširna spomenika, ki ugotavlja, da je Kočevje gospodarsko in socialno tako močno odvisno od rudnika, da bi pomenila ustavitve dela v njem katastrofo. Novih brezposelnih bi občina nemogla preživljati. V kočevskem rudniku je delalo prej 400 rudarjev, zaradi skrajšanja naročil je pa padlo njih število na 94 in zadnje čase so zaposleni le še družinski očetje. Če bi ustavili delo, bi izgubila občina dobro šestino dohodka plemenarnega proračuna. Ker bi se pa njeni izdatki za podporo brezposelnih občutno zvišali, bi nastala razlika najmanj za eno tretjino proračuna, kar bi bilo seveda nevedzdrno.

— **Cudna stavka v Sarajevu.** Še štiri dni traja v Sarajevu čudna stavka, zaradi katere se je ustavila vsa gradbena delavnost. Stavkati so začeli kmetje, ki vozijo v mesto pesek, ker jim stavbni inženjerji dali zanj toliko kolikor zahtevali.

— **Živalske kužne bolezni v dravski banovini.** Po stanju z dne 25. julija je bila v dravski banovini svinjska kuga na 58 dvorcih, svinjska rdečica na 85 konjske garjena, 9 kuge čebelnice zalege na 3, in mehurčasti izpuščaj na 1.

— **Neznane napadali umoril.** Ob lastem v vasi Kuzmin blizu Mitrovice se je prijavil brezposelni mizarški pomočnik Dragotin Kastl, češ, da je umoril neznane človeka in ga vrget v Drino. Kastl je delal že kot deček v tvornici polišta, a pred dvema mesecema mu je bila služba odpovedana. Nekaj časa je živel pri svoji materi v Beogradu, potem je pa odšel iskat za službo. V bližini Banje Koviljače je sedel na bregu Drine, ko je naenkrat stopil k njemu neznane in zahteval naj mu da culico, v kateri je imel vsakdanje potrebščine. Ker mu je ni hotel dati, mu jo je neznane raztrgal in vrget v vodo. Potem sta se začela ruvati in neznane ga je hotel udariti s kamenom. Kastl je pa pograbil nož in za bodel neznane, potem pa je še pahnul v reko. Od razburjenja in ruvanja se je onesvestil in ko je prišel k sebi je zagledal na tleh okrvavljen nož in se zavedel kaj je storil. Začela ga je peči vest in končno se je sam prijavil oblastem.

— **Motorni čoln zgorel.** Šef letalskega centra na Sušaku, mnogim ljubljancem dobro znani simpatični Nikola Vilhar je imel lep motorni čoln »Sv. Nikola II«, vreden nad 20.000 D. V torek mu je čoln v Martinšiči zgorel. Kako se je vnel, še ni znano. Čoln ni bil zavarovan.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo lepo in toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 32, v Skoplju 30, v Zagrebu in Beogradu 28, v Sarajevu 27, v Ljubljani 26,5, v Mariboru in Rogški Slatini 24. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,3, temperatura je znašala 14,4.

— **Poset angleškega brodograditelja.** Angleško erodzemsko brodograditeljsko podjetje na jadrani in ostane v naših vodah polni mesec. Ker je tudi erodzemsko brodograditeljsko podjetje v Ljubljani, so ga obiskali ob 26. letnici vladanja kralja Jurija V., so pripuile v naše vode nedavno samo krizarici »Durham« in »Deila« ter admiralska jahta »Brion«. Letos pa poseti naša pristanišča Boko Kotorsko, Dubrovnik, Korčulo, Makarsko, Hvar, Starigrad, Split, Šibenik in Hrvaško Primorje vse angleško erodzemsko brodograditeljsko podjetje v Ljubljani. Večina angleških ladij bo zasedrana pred Splitom, Na angleških ladjah bo okrog 12.000 mornarjev. Poveljnik brodograditeljskega podjetja Dudley Pount, naslednik admirala Sticheja, ki je bil lani v poklopi.

— **Najdeni kelihi.** Na žandarmerijski postaji v Brežicah se je dne 24. avgusta našel Gregel in prinesel tja škaflo iz lopenke, v kateri sta bila dva cerkvena kelihi in si cer eden srebrni, zlomljen na tri dele, drugi pa iz niklja istotako zlomljen. To škaflo sta po izpovedbi trgovke pustila v njeni trgovini še pred meseci dva moška, s katerima je bila tudi nek žena. Kelihi sta bila nedvomno neke ukradeni, vendar se enkrat še ni znano, kje.

— **Neznani goljuf.** V restavraciji Matevža Perovška v Tacnu je prišel te dni neznani mlajši moški, ki se je tam nastanil, izdajajoč se akademika. Pripovedoval je, da pridejo za njim še inženjerji iz Zagreba in naprosil restavracijo, naj mu posodi gojzariče. Perovšek mu je ustregel, nato pa si je »akademik« izposodil še nahrbtnik, čepico, palico in neke druge predmete, češ, da odide na Šmarno goro, kjer se bo vsa družba slikala. Neznani mladenič je potem izginil in ga ni bilo več na spregled. Okoličoval je Perovška za okrog 600 Din, pustil pa nočni omarici v sobi samo svoj zlat umetni zob.

— **Prijubljeni pisatelj Gustav Striša** objavlja v 33. številki »NASEGA VALA«, tednika za radiofonijo, film, gledališče, sport in modo črtico »Prerajanje«. Priročnik je tudi začetek krajše zgodbe, ki jo je napisal Anton Adamič »O dobrih, slabih in zaljubljenih ljudeh«. Literarni del zaključuje krajša satira Mihajla Zosčenka »Pasta«. Filmska rubrika prinaša poleg številnih slik znanih igralcev zanimivo kramljanje o novih kulturnih filmih. Nadaljuje se tehnični članek »Gledanje na daljavo«. Poleg stalne modne rubrike, ki prinaša vedno najnovejšo aktualnost, najde vsak radijski poslušalec na 12 straneh priloge pester programski spored važnih evropskih oddajnih postaj in pregled najvažnejših glasbenih in dramskih prireditev. Vsak, kdor se zanima, naj piše na upravo, da mu dostavi brezplačno in brezobvezno eno številko te naše najboljše ilustrirane revije »NASEGA VALA« na ogled. Naslov: Radijska revija »NASEGA VALA« Ljubljana.

Iz Ljubljane

— **Iz Kolesa v Ljubljani in okolici** nikakor še niso varna pred prijatelji tuje lastnine. Nasprotno, baš v zadnjem času postajajo tatovi koleškim podjetnejši. V Ljubljani ne mine dan, da ne bi bilo izvršenih kar po več tatvin koleš, ki jih tatovi neznano kje spravljajo v denar. V zadnjih dveh tednih je bilo ukradenih v Ljubljani nad 20 koles in sicer z najrazličnejših mest. Policija domneva da tatovi kolesa prodajajo kakemu nepoštenemu mehaniku, ki jih predelava spravila spet naprej v promet. Kakor prihaja številne prijave v pogledu tatvin koles tudi na deželi ni nič boljše.

— **V Logarsko dolino** odpelje odprt avtobus v nedeljo 11. t. m. ob 5. izpred blestarnice Putnika za nebotičnikom. Cena vožnje 95. Din. Prijave do sobote pri Putniku.

— **Iz živilski trg bo končno urejen.** Naj večji nedostatek našega živilskega trga je bil doslej, da ni bil tlakovan ter da se je prasio po živilih. Skropljenje in posipanje ni mnogo pomagalo. Jeseni in spomladi je bilo blato še skoraj večja nadloga kakor poleti prah. Lani so se lotili urejanja. Najprej so dobro utrdili tla. Nekateri so pričakovali, do bodo že lani ktratinizirali tlak, toda podlaga za spramekiranje se mora dobro utrditi, zato šele zdaj končno urejajo vozila in trg. Delo ne more povečeno hitro napredovati, ker med tržnimi urami ne morajo delati.

— **Iz Zelo blatio** je zopet Cankarjevo nabrežje. Zdaj je na njem precej živahen promet in ker je pred dnevi malo deževalo, je na cesti do glenjave blata. To nabrežje je nekakšna izjema med našimi cestami, ki so jih zadnja leta precej zboljšali, tu pa mora biti blato, menda zato, da ne pozabimo, kakšno je.

— **Iz Na II. drž. realni gimnaziji** v Ljubljani se bodo vršili popravni izpiti in sicer: pismeni višji tečajni izpit dne 24. avgusta ob 9. uri, pismeni razredni za privatiste ob 9. uri. Ustni višji tečajni izpit in ustni nižji tečajni izpit bo v nedeljo, 25. t. m. ob 8. uri jutraj. Razredni popravni izpiti pa 26. in 27. avgusta ob 8. uri naprej po načrtu, ki je nabit v višji poslopi.

— **Iz Posetnike novih hiš** opozarjamo, da se bo vršil ustanovni občni zbor »Društva posetnikov novih hiš« v Ljubljani v soboto dne 10. t. m. ob 20 uri (osmih zvečer) v restavracijskih prostorih hotela Struželci. Na zborovanje vabimo tudi izvenljubljanske posetnike novih hiš, ker področje društvenega delovanja je cela dravska banovina. Enno uro pred začetkom zborovanja se bodo v istih prostorih sprejemali novi člani ter razdeljevala društvena pravila.

— **Iz Orjuno** pripravljamo odbor okraj sv. Peter-Vodmat in naša ustanovni občni zbor dne 10. t. m. ob 20 uri v gostilni Zupančič Leopolda, Jegličeva cesta. Članom udeležba dolžnost.

— **Iz Društvo »Soča«** v Ljubljani prosi vse primorske, koroške in druge narodne noše, ki se udeležijo naše proslave v nedeljo 11. t. m. v vrtu Narodnega doma, da pridejo danes zvečer ob 8 uri k Levu k tozadnemu razgovoru. Prireditveni odesk.

— **V Kapeli glov.** starokatoliške cerkve v Ljubljani ne bo v nedeljo 11. t. m. službe božje, ker bo v Kranju ob 9. v dvorani pri »Novi pošti«. Na praznik Vnebovzetja Dev. Marije ali Velike gosposnice 16. t. m. pa bo 9. slovenska družba božja, katero bo upravljal br. Radovan Jošt iz Zagreba, pridigoval pa bo br. Franjo Segala iz Maribora.

— **Iz Moške srajce, pižame, majice, kravate** in nogavice, kupite najbolje pri znani solidni trdki Mihoš Karničnik Stari trg.

Iz Litije

— **Stavbno gibanje.** Tik kolodvora in poleg hiše gostilničarja g. Staneta Lapa so pričeli kopati ta teden temelje za novo hišo čevljarja g. Ivana Kavška. Svet je last državnih železnic, ki je odstopila stavbišče g. Kavšku v najem za letnih 500 Din.

— **Sokolci na Ponovičah.** Sokolsko društvo Ponoviče bo imelo v nedeljo 11. t. m. svoj 2. javni nastop. Na Ponovičah imajo že lasten Sokolski dom, v vsem okolju pa je mlado društvo razvilo živahno sokolsko delo in telovadbo so dvignili na zavidanja vredno višino. Zato obeta biti nedeljska prireditev lepa sokolska manifestacija. Udeležite se je vsi.

Nedeljski lovec

— **Želite dvocevo ali enocevo?**
— **Dajte mi enocevo, saj vendar ne morem meriti na dva zajca naenkrat.**

Zločinska roka požiga

Skrivnostni požigi v Dobrničah pri Trebnjem — V enem tednu petkrat gorelo

Dobrnič, 6. avgusta

Prijazna vasica Dobrnič pri Trebnjem, o kateri se le redko kaj čuje, je postala žrtev skrivnostnega požigalca, ki s svojimi še bolj skrivnostnimi požigi, takorekoč pred očmi vaščanov, gasilcev in orožnikov upeljuje domačije, ne, da bi ga kljub največji pažnji varnostnih oblastev, ki so noč in dan na nogah, mogli prijeti. Dobrniški požari, ki že sedem dni razburjajo vaščane in okoliško prebivalstvo sploh, so posebnost zase in jih po načinu in izvedbi ni niti približno primerjati, z onimi, ki so pred časom vznemirjali Pujsko polje. Dasi se požar od požara po končnem efektu, pa naj bi bo ožen potaknjen ali povzročen po nesreči, v bistvu prav nič ne razlikuje — kup razvalin in žalostno pogorišče ostane po tem ali onem požaru — povzročajo potaknjeni požari med ljudstvom pravo razburjenje in še večjo paniko, ki se ob ponavljajočih se požarih v enem in letem kraju ali okoliščini stopnjujejo v vseobčo grozo, po svojem učinku za ljudi navadno strahotnejši od požara samega.

V Dobrničah gori. Že sedem dni se ponavljajo požari in upeljujejo domačije. Vsa čuječnost ljudstva, gasilcev in orožništva ter straže krog posebnih poslopj po požigalca ne moti. Njegova drznost premeta vse ovire in Dobrnič postajajo potopona plen plamenov. Zato je ljudstvo danes v svoji grozi uverjeno, da Dobrnič morajo pogoreti in povzročajo take in tako pretrpane govorice med ljudmi željo, da, če je namenjeno, da pogori, naj čimprej, da bo že konec duševnih muk.

Skrivnostne neznane požige nemoteno naprej, posebno podnevi, ko bi človek mislil, da se bo ob tako strogih varnostnih ukrepih ne boupal pojaviti v vasi. Kakor je skrivnostne požigalec je tem večja zagonetka potikanje požarov samih, za katere je dognano, da so povzročeni po nekakih prav primitivnih domačih peklenskih strojih, ali petardah. Vsi požari, ki jih je bilo v enem tednu že pet, nastajajo po tem, ko se ob močni detonaciji razletijo požigalčeva priprava v poslopju, kjer je nameščena. Prava zagonetka peklenske priprave pa je v tem, da ne pusti za seboj nikakih sledov. Zato je verjetno, da mora biti nekaj malenkostnega, ki povzroči le močno detonacijo z ognjem, ki namah uniči vse sledove eksplozivne priprave, nameščene navadno na kraju, kjer se ožen lahko hitro razširi.

Ljudstvo je silno zbegano in po prestatnih naporih tudi že tako izčrpano, da posebno ponudi ob vsakem ropu v hiši misli na najhujše. Ta skrb, bojazen in pa razne fantastične govorice o novih napovedanih požarih povzročajo v vasi nemotne razmere. Sumničnjaki podajo sem in tja, posebno pa ljudski glas doži požarov, odnose po ljudje prepričani, da so požari naroden po tej ali oni zavarovalnici. Zato ljudje splošno sumičijo zavarovalne agente poseameznih družb in eta dva brdolet teh znamenitih govorice že okusila Edva — domačin — je pri vseh požarih pridno gasil in se obenem zanimal za obstojča zavarovanja. Drugi, ki mu je zavarovalna stroka polno in krh družini, je po svoji dolžnosti te dni po zavarovalnih poslih posetil Dobrnič. Načeljal se je pač zaluška.

Iz Novega mesta

— **Nesrečne dneve** so kar po vrsti doživeli trije težko poškodovani, ki se zdravijo v kandijski bolnici. Tako je trgovec Kolenc v Dol. Nemški vasi pri Trebnjem skočil na nimo vozeči težko naloženi Morretov avtomobil. Hotel je vprašati ali je zanj kaj prišlo. Avto pa, ki je imel še vedno svojo brzino, dasiravno se je ustavljal, je potegnil za seboj Kolenco, ki mu je istočasno spodrsnilo. Padel je pod zadnje kolo, ki mu je popolnoma zdrobilo levo nogo. Zrtev avtomobila nesreče je postal tudi 7 letni pos. sin Makše Alojzij iz Blške vasi pri Mimi peči z otroci se je igral na cesti in hotel je v zadnjem hipu skočiti čez cesto, ko je privozil mimo avto. Kolo je malčku posnelo kožo z glave, ga težko poškodovalo na roki, zlomil si je tudi rebro in se težko pobli po hrstu. 6 letni Rifej pa bi bil rad nabral hrushk. Zato je zlezal na drevo, pa je padel 4 m globoko ter si zlomil levo nogo v stegnu.

SPORT

— **Motociklistična mednarodna dirka** na Ljubelj bo v nedeljo 11. t. m. ob 10. uri dopoldne. Pripravljenih je 14 inozemskih in 25 naših tekmovalcev. Za poset dirke je najboljši jutranji turistiški vlak, ki vozi naravnost do Turčija, od tam ugodna zveza z avtobusi do Sv. Ane. Izredne odbojbe seje dnevno ob 13. uri v kavarni »Europa« — zaradi najhujš poslov v zvezi z ljubljanske dirko.

SOKOL

Sokolsko društvo Ljubljana III sklicuje za soboto, dne 10. avgusta ob 8. uri zvečer v telovadnici na letnem telovadišču ob Tyrševi cesti članski sestanek, na katerem se bo razgovarjalo v delovanju društva v bodoči sezoni. Za članstvo vdeležba obvezna! Uprava.

Domača vzgoja

— **Kaj vidim, tvoj sinko** je star šele šest, let pa že nosi boksaarske rokavice! Mar ga hočeš vzgojiti za boksaarskega šampiona?
— **Kaj še!** Odvadij ga hočem samo vtikanja prstov v usta.

MARIJ SKALAN ROMAN Sida Silanova

Napel je misli in mamo njega je zdravelo tisoč načrtov. Rodili so se, začeli in spet umrli, kakor iskare razbeljenega železa. Ustavil se je šele zadnji.

»Izginita iz Hrušnice in iz Slovenije, oditi nekam daleč s Sido in pričeti znova. A kaj, kako? Treba bi bilo rešiti vsaj nekaj, kar bi zadostovalo za prvo silo in začetek.«

Spomnil se je nekaj vlog, ki jih je imel v mariborskem denarnem zavodu, a te vloge so bile stare in banke je že imela dekret o zaščiti.

»Ko bi jih prodal... Četudi za polovico vsote? Vzel bi denar in odpotoval. A kam? To bi bila sleparija. Zasledoval bi me in prej ali slej našli. Povrh vsega še tiralice — zapor... Vse to je treba temeljito premisliti, prekalikulirati...«

Vstal je, položil pištolo nazaj v predal in ga zaprl.

»Za zadnje je še vedno čas.«

Odšel je ven, na dvorišče. Izpod oblačnega neba so se vspale drobne snežinke in sedale na prejšnji, trdo zamrznjeni sneg. V snežnem meteu je žela vsa okolica kakor v čarobni zamaknjosti, same in tovarne se je oglašala monotona pesem tkalnih strojev, na levi je pa zamolklo šumeča sez jez napol zamrznjena Jasnica. Silan se je ozrl

po svojem nekoč tako ponosnem domu. Zastrel se je v mogočno stanovanjsko poslopje, v gospodarske zgradbe, močete žage in pogled mu je ušel še tje preko njih v pobočja Pohorja, kjer so se v snežni kopreni izgubljali le še na videz njegovi gozdovi. Vse je bilo tako kakor za časa njegovih mladih in moških let, za časa njegovega neomejenega gospodovanja, samo nova stavba tekstilne tovarne je ubijala živzjo. Stala je tu sredi stare Silanovne kakor strašna pošast in ropotlata. Silanu se je zazdelo, da drobi v jeklenim zobovjem njegov dom, kraljestvo treh Silanovih rodov. Z nelzprosnost vztrajnost meje vse v pesek in prah in se ne utrudil niti za trenutek. Kdo bi zaustavil to mletje? Kdo odstranil to pošast? Zmlela je Silanovino in odpirala svoje strašno žrelo še po njem, po zadnjem od vsega, kar je ostalo...

Nik ni čutil januarskega miraza, ki je rezal v kosti in mozeg. Bilo mu je vroče, da so mu znojne kapljice polzele pa čelu in z globokimi brazdami preoranih lic.

»Konec... Kaj naj storim? Naj stopim k Sidi?«

Nameril je korake h glavnemu vhodu, a noge so mu bile tako težke, ko da bi se šelezo držalo podplatom.

»Naj ji povem? A kako? Moram...«
Skilčen, kakor docela izčrpan starec, je potrkal na njena vrata.

»Papa... Kaj se je zgodilo?« je vzkliknila in mu skočila nasproti. Nikoli, v vseh teh mesecih, ni prestopil praga njene sobe in tudi sicer je govoril z njo le malo, samo čisto vsakdanje besede, ki se jim ni bilo mogoče izogniti. In sedaj prihaja k njej, v njeno sobo, skitčen in zlomljen...

»Kaj se je zgodilo?«

Da, nekaj se je moralo zgoditi, nekaj usodnega. Sida je čutila nagonsko, kakor čuti vsaka ženska, vse velike stvari, četudi ne ve kako in ne zakaj. Toda njeno, iz te slutnje porojeno vprašanje mu je samo na stežaj odprlo vrata, pred katerimi bi se sicer dolgo mučil. Zrušil se je na stol in dejal ubito:

»Si dovolj močan?«

»Saj sem tvoja hči. Govori, prostim te!«

»A jaz nisem več tvoj oče, nisem več Silan.«

»Papa...«

»Končano je.«

»Kaj?«

»Milanska tvečka je napovedala stekaj...«

»Tvoja dolžnica? Moj Bog!«

»Porušila se je zadnja podlaga.«

»Je vse izgubljeno?«

»Vse. Skoraj milijon lir.«

»Saj ostane še Silanovina.«

»Stala je samo še s to podlago.«

»In tovarna?«

»Postane izključno Roganova last.«
»Pa ti... jaz...?«
»Izgubiva dom, premoženje, ime...«
»Moj Bog! To je strašno, grozno.«
»Strašno in grozno.«
»Kaj naj tedaj storiva?«
»To je zdaj vprašanje.«
»Se ne da rešiti čisto nič? Vsaj malo.«

»Poizkusil bom, a upanja ni veliko. Treba je delati naglo. Ko izve Rogan za ta udarec, bo prepozno.«

»Zaenkrat torej še ne ve?«

»Upam, da ne.«

»Potem hiti!«

»Dobro. Odpeljem se takoj v Maribor.«

Dasi prav tako strta in obupana kakor on, je na videz vendarle ohranila vedrost misli in dejanj. Pomagala mu je pri pripravi za pot in se hotela tudi sama pejsati v Maribor z njim, a oče je to njeno namero odločno zavrnil:

»Na tej poti moram biti sam. Bna sama kretnja, ena sama beseda, pa se lahko vse pokvari.«

Ko je ostala Sida sama, se je zaklenila v svojo sobo, vrgla na divan in zahtela. Med jokom se ji je pa ne nadoma porodila svetla misel. Vstala je ob zdravniku dr. Frangežu:

»Tu bi bil lahod, tudi če se vsi drugi porušijo. Sedaj se oče ne bi upiral moji poroki z njim.«

Toda že hip nato je zameglilo to misel drugo temno vprašanje:

»A oče? Pobegniti hočem iz poloma, rešiti se, nanj pa ne mislim. Ne, njega ne morem zapustiti. Naj obesim Danilu na vrat še njega? Naj se mu izročiva oboja na milost in nemilost? Ne, to ni mogoče! Poročila bi se z njim samo ako bi bila tako bogata kakor ti«, je dejala Danica. Morda je imela prav. Sedaj nisem več bogata. Bogastva je konec in kdor se zdaj z menoj poroči, more storiti to samo iz čiste ljubezni, morda celo iz usmiljenja?«

Ta misel jo je zabolela bolj kakor vse drugo.

»Iz usmiljenja... Sida Silanova naj bi postala žena iz usmiljenja? Ne, nikoli. Rajše žrtvujem ljubezen, rajše postanem zadnja dekla. S polomom Silanovine je konec tudi te ljubezni. Po njej ni poti k rešitvi. Pomenila bi izdajstvo očeta in skok v materino usodo.«

Te misli so vstale pred njo neskončno jasne, toda rodil jih je razum, ki ni gospodar nad srcem. To je še vedno ljubilo, še vedno hrepelo po človeku, za katerega je prvič vplamtalo. Zato se je oglašilo z vso svojo močjo, se spoprijelo z razumom in pričelo nelzprotni boj:

»A kaj govorim? Kako morem trditi, da so Danikine besede resnice? Kje so dokazi? Kdo pravi, da bi se poročil z menoj le iz usmiljenja? Ako me resnično ljubi, mu mora biti ta polom samo dobrodošel. Sedaj mi šele lahko domneva, da je njegova ljubezen čista in se je ne drži niti trohica Silanovine.«

Po dolini gradov v Bacharach

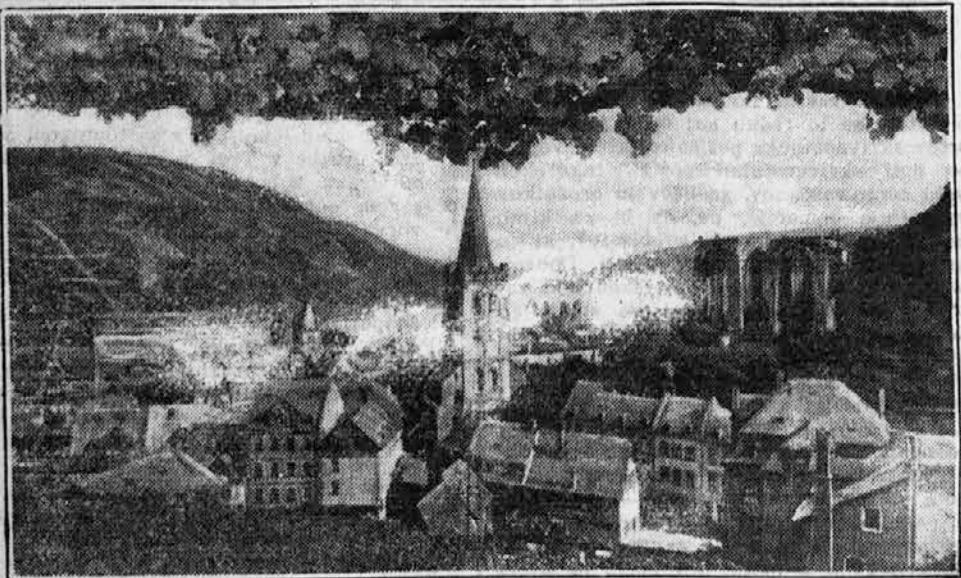
Ostanki najlepše nemške gotske stavbe — Avtobusi izpodrivajo železniški promet

Ljubljana, 8. avgusta.

Ze doma smo se veselili, da bomo žiltni rheinski kapljici v njeni domovini pokazali, kaj se pravi pošteno kranjsko grlo. Zato smo se najbolj veselili Bacharacha, tega slikovitega mesteca ob levem bregu Rheina. Majhno mestce je to, saj šteje komaj 2.000 prebivalcev, je pa zanimivo po svojih srednjeveških stolpih in zidovih in ima zelo posrečeno lego, ker leži pod 1135 m visoko stoječim gradom Stahleck. Cerkvica Sv. Petra izvira iz 12. stoletja, največja znamenitost je pa iz 13. stoletja izvirajoča Wernerjeva kapela, o kateri so nam zatrjevali, da je bila najlepša gotska stavba Nemčije. Žal je kamenje, ki se je valilo z visokega gradu nad njo, porušilo, da stoji le še njen spodnji del, ki ga vidimo tu na sliki in ki je res še zdaj pravi dragulj starega gotskega stavbarstva. Grad so leta 1689 porušili Francozi. V tej stari trdnjavi se je poročil sin Henrika Leva. Henrik Braun-

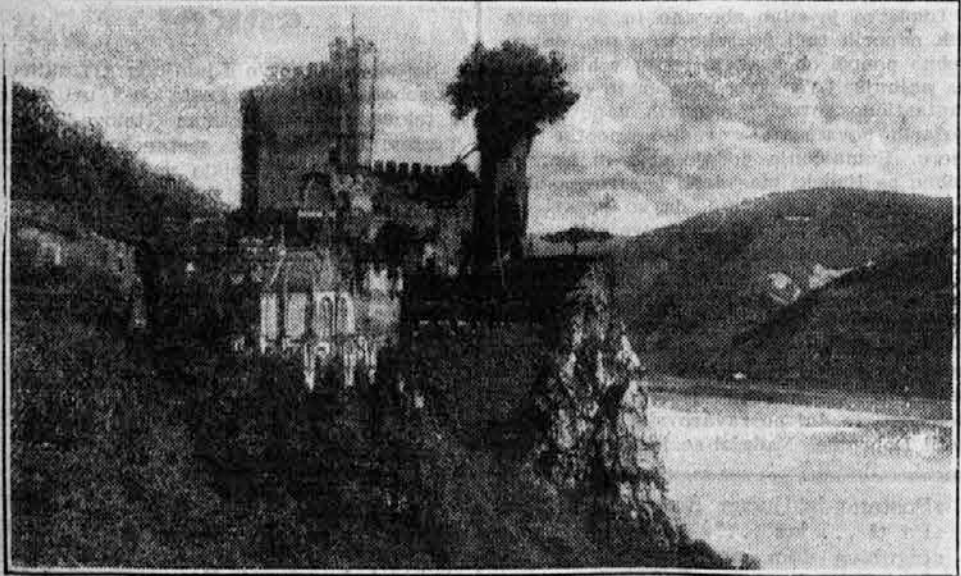
vse, kar nam je sree poželelo. Mnogo predrago je za naše razmere tudi rheinsko vino da smo si komaj dobro zmogli razvajaena grla. A že nekaj požirkov te žiltnie kapljice se ti razlije po žilah da bi kar zaplesal, toliko ognja ti požene v noge.

Sedeli smo za mizo na terasi in mimo nas so švigali v kratkih presledkih vlaki. Židane volje smo bili, samo še nekaj časa, pa bi bili vozniki prekinili in ostali v Bacharach čez noč. Po obeh straneh Rheina je železniški promet bil živahen, toda brzi in ekspressni vlaki vozijo zelo slabo zasedeni. Osebnih vlakov v našem pomenu besede sploh nismo videli. Nikjer se tako ne pozna konkurenca avtobusov železnici kakor v Nemčiji. Še nekaj let tako naglega razvoja, pa bo potisnjena železnica samo na tovarni promet in na daljše mednarodne ekspresne proge. V Nemčiji seveda, pri nas se železnici ne nevarnosti menda še 100 let ne bo treba bati, saj smo z našimi cestami najmanj za

schweigskezi z Agnezo Hohenstaufovsko in s tem sta se pomirili vladajoči rodbini Welfov in Ghibelinov. Mestce je bilo večkrat izropano, tako med 30-letno vojno osemkrat, kar se deloma še sedaj pozna na starih poslopjih.

Predno smo prispeli v Bacharach, so se naše oči še v izobilju pasle na naravnih krasotah, ki jih hrani bogata Rheinska dolina nešteto. Bili so pa med nami tudi taki, ki so jih občudovali z zaprtimi očmi, pa jim nismo zamerili, saj se lahko vsakemu človeku pripeti, da ga naravne lepote tako brezvamejo, da v zamaknenosti zadremije. Železnica se vije po Rheinski dolini iz predorčka v predorček, zdaj po desni, zdaj po levi strani kakor parket gladke široke ceste, lepi vinogradi so kakor zelene preproge, razprostrti po goličavah, po slikovitih bregovih in dolinah med njimi, da ti kar sree zaigra, če pomisliš, kako lepo mora biti tu jeseni med trgatvijo. Ljudem se pozna na obrazih, da je veselje tu doma. Kjer je lepa, bogata in radodarna narava, tam je vesel živahen in zadovoljen tudi človek. Ob vsaki lepoti lepo negovano sadno drevje, en sam dolg sadni vrt te spremlja skoraj vsi pot. Mnogo je na obeh straneh ceste zlasti česeni. Baš so bile zrele, lepo rdeče in debele, da bi se jih človek z užitek nazo-bal, a kaj, ko so bile tako drage. Funt so jih prodajali po 45 pfenigov, torej v našem denarju 8 Din. Sicer je pa bolje, da na potovanju sploh ne ješ sadja.

Cele kolone kolesarjev smo srečevali, avtomobili so švigali mimo nas, a nobenega starega nismo videli med njimi kakor v Franciji, motocikel za motociklom je drvel v lepo nedeljsko jutro, vmes pa krasni avtobusi, polni razigranih izletnikov, sedečih udobno kakor doma v naslanjačih. Nekaj posebnega so moderni nemški avtobusi, veliki, pri tem pa izredno elegantni, udobni in praktični, da je potovanje v njih pravi užitek. In koliko jih je! Pri nas o avtomobilskem prometu niti govoriti ne moremo, če se primerjamo z Nemčijo. Seveda so zopet ceste tista močena sila, ki žene razvoj avtobusnega prometa neprestano naprej, ker ga zahteva duh časa. Ni pa Nemčija še dosegla v avtomobilskem prometu Švice.

V Bacharachu smo zapeljali na breg Rheina in odšli v prijazno domačo gostilno na vrt, kjer so nam postregli, kar so le mogli. Čudno, da Nemci z redkimi izjemami nimajo dobre kuhinje. Glede jedi smo mi mnogo bolj razvijeni naša kuhinja daleč prekaša nemško. Nemci menda tudi ne čuti-jo potrebe po dobri, okusno pripravljani hrani, ker so vajeni svoje, pogosto manj kot srednje kuhinje. Zato so tako zadovoljni, če pridejo k nam in dobe tako poceni našo priznano dobro hrano. Dali so nam kakor v Koelnu tudi v Bacharachu najboljši kar je premogla njihova kuhinja, a bi ne mogel reči, da sta bila obed in večerja prvostolna. Rheinskega vina smo se veselili vsi pot, pa smo zopet zadeli ob župe, ki seveda niso bili tako polni, da bi si lahko privoščili

Benjamin in govenjki diplomat sta že zopet hodila svoja pota in naenkrat smo ju v Bacharachu pogrešili. Nam je dobrodrušni krmar na hitro oko pokazal in s primer-nim ponosom pojasnil nekaj mestnih znamenitosti, posebno ostanke krasne Wernerjeve kapele, a ko smo se vrnili k avtobusu, naših dveh najpogostejših ni bilo nikjer. Zavila sta bila nekam v hrib po svojih potih in ko sta se prismejala nazaj, sta delala zopet nedolžne obraze, kakor povsod, kjer ja je pre-motil izkušnjavec, da sta šla na svojo pest pogledat še to in ono. Od Bacharacha naprej se je pa vedno bolj uveljavljala žiltna kapljica. Čim več naravnih lepot in gradov s slikovitimi mesteci med njimi smo puščali za seboj, tem težje so postajale glave in čim dalje bolj sumljivo je večina kijačevala hrbte spredaj sedečih sopotnikov. Gnanje v avto-busu pri polnih železodolih in pod blagodej-nim vplivom rheinskega vina je preveč zapeljivo, da bi se mogel človek premagati, če ni posebno discipliniran in treniran. Uth-nili smo in vse je nam bilo prav, saj smo sa-mo kimači, kakor da sedimo v parlamentu.

J. Z.

Težko skrb

— Cuj, fant zakaj pa trgaš toliko listov iz svojega učbenika?

— Da ne pozabim, da sem se to že naučil, da bi se po nepotrebnem še enkrat ne učil.

Najmočnejši reflektorji sveta

Ima jih inženjer Olesen v Hollywoodu in služijo mu zelo dobro

Hollywood zažari ponoči, mavrica se zasveti na nebu in sicer na samo po-volje, brez pomoči narave. Pet biljo-nov sveč zažari in naenkrat se zasveti nebo v severnem siju, da človek mi-sli, da ga je nevidna roka nenadoma prenesla v južno Kalifornijo. In po vsakem takem čudežu tehnike dežuje-jo od vseh strani vprašanja, kako je nastala ta umetna severna zarja. Ča-robnik svetlobnih efektov je inženjer Olesen, čigar geslo je: Razsvetlino svetla 110 km daleč žari bela luč, pre-prežena z rdečimi, vijoličastimi, žolti-mi, modrimi in zelenimi svetlobnimi prameni.

V hollywoodskem skladišču stoji mogočni reflektorji, vsak po 325 mi-lionov sveč, poleg tega pa še majhni ročni reflektorji, odgovarjajoči vsem zahtevam umetne razsvetljave. Razen trgovskega izkoriščanja teh reflektor-jev ob raznih svečanostih in sportnih prireditvah računajo s svetlobnim ar-zenalom tudi pri katastrofah na su-hem in na vodi, v primeru povodnji, potresa, silnih viharjev na morju itd. Ob potresu v Long Beachu v marcu 1933 je bila panika prebivalstva tem večja, ker so se hili podirale v temi. Električni vodi so bili pretrgani in na-stala je tema, ki je imela najhujše po-sledice v bolnicah, čeprav jih kata-strofa sicer ni zadela; zaradi teme te-žko ranjenih ljudi niso mogli spraviti v bolnice.

Policija je takoj telefonirala v Hol-lywood po pomoč. Na kraj nesreče je brž prispel inženjer Olesen in njegovi pomočniki so takoj položili v bolnicah kable, pritrtili majhne reflektorje,

razsvetlili z njimi hodnike in opera-cijske dvorane ter omogočili zdravni-kom resilno akcijo. Leto pozneje je bil zopet inženjer Olesen, ki je pomagal mnogim nesrečnim ob naravnih kata-strofi. Strašen naliv je poplavlil Los Angeles in baš opolnoči se je odtrgala blizu predmestja Montrose skalnata stena ter zgrmela na hiše pod seboj, kjer je pokopala mnogo ljudi. Olesen je baš ta čas poslušal v Hollywoodu radio. Kar so oddajanje prekinili in začeli se je glas: »Če posluša Olesen, naj takoj prispe v Montrose. Potrebu-jemo luč«. Inženjer Olesen je takoj po-hitel s svojimi pomočniki na kraj ne-sreče in s pomočjo njegovih reflektor-jev so rešili izpod razvalin mnogo ljudi.

Koncentracija svetlobe, kakor jo ima Olesen, je zelo važna tudi za vojsko. Če bi letela sovražna letala preko juž-ne Kalifornije, bi bili takoj priprav-ljeni Olesenovi reflektorji, da bi jih razsvetlili. Zadnja leta igra razsvet-ljiva važno vlogo tudi pri večjih spor-tnih prireditvah. V Ameriki prireajo večje tekme večinoma ponoči in pri tem rabijo močne reflektorje. Praksa je namreč pokazala, da so nočne spor-tne prireditve donosnejše, pa tudi po-pularnejše od dnevnih, ker jim lahko prisostvuje več ljudi, ki sicer čez dan niso prosti. Tudi gasilci so v Ameriki opremljeni s svetlobnimi reflektorji, ki so preprečili že marsikatero kata-strofo. Posebno če goče velike stavbe in če niso dovolj razsvetljene, so gasil-ci v neprestani smrtni nevarnosti. Ob dobri razsvetljavi pa tudi mnogo lažje gase.

Z avtobusom na Veliki Klek

K otvoritvi najvišje alpske ceste v Evropi — V rojstnem kraju filma »Pot k slavi«

Ljubljana, 8. avgusta.

Na otvoritev najvišje ležeče avtomobilske ceste v Evropi Visokopalpska cesta čez Ve-liki Klek, ki veže Salzburgsko in Koroško. Komu bi ne zaigralo sree ob misli, da bo videl čudno moderne tehnike in zmagoviti po-hod človekove ustvarjalne sile. Ne v sa-jstem vlaku, priklenjenem na železno cesto, da gleda samo skozi okence. V odprtem avtobusu - tako potuje, kdor hoče uživati naravne lepote. Skoraj neverjetno. Samo ne-kaj desetletij nazaj bi smejali bi se planinc, ako bi jim pripovedovali, da se je mogoče vzpenjati na 3000 m visoke grebene brez ce-pina in vrvi, v navadni dnevni obleki in pro-menadnih čevljih! Povrh pa še udobno zlekn-jen v usnjenem sedežu, s hitrostjo našega tramvaj. Človeški duh je nepojmljiv. Zan-j ne obstoja nobena ovira, celo mogočni lede-niki so mu postali podložni. Visokopalpske ture z avtomobilom - duh časa.

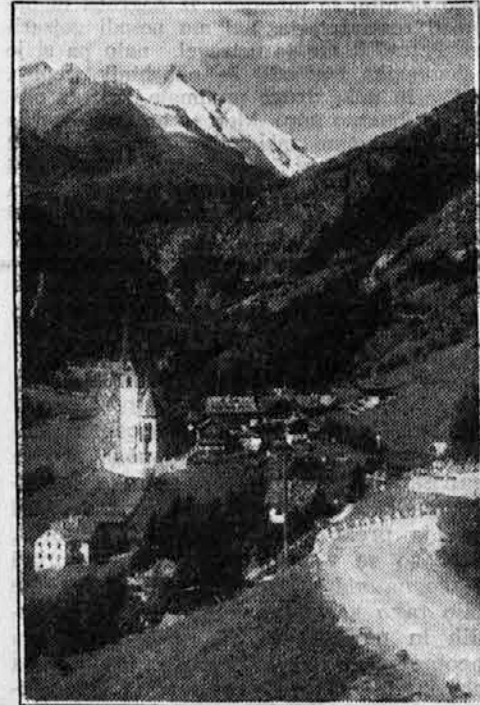
V soboto popoldne smo jo odrinili izpred pisarne »Pulnika«. V nahrbtnikih polno me-snatih prigrizkov. Taki smo pač jugosloven-ski popotniki. Kaj bomo z našo vaveto v av-strijskih alpskih hotelih? Ne prenesemo ja, za naš eviček je baš dovolj visoka. Tudi smo dobri patrioti, ne bomo našega dobrega de-narja nosili tujem. Od izleta bodo imeli korist le domači obrtniki. Udobno smo se razvrstili, spredaj starejši, zadaj mlajši rod. Ni de ne de, če zadaj trese, mladin tako re-či že prenese. Že smo na Podkorenskem klanecu. Vedno višje se vzpenjamo. Na meji smo. Naš prva skrb - eksportne cigarete. Za polovično ceno stoočstno botje blago. Ško-da, da se dobi le omejena količina. V boj po-šljemo zato tudi nekadišce. Ne da bi hoteli oškodovati našo monopolsko upravo ali nje-ne temno zelene čuvarje. Bog ne da, preveč spoštujemo zakone. Reprezentirati hočemo našo državo. Na dirkah bo tuja gospoda, naj vidi, da imamo v Jugoslaviji tobak, ki mu ni zlepa enakega. Da, reprezentirati je pra-va beseda, kajti pljunek preko naše meje imajo avstrijski finančni organi res repre-zentatno zgradbo. Z našo se ne moremo postaviti, zato se bomo s cigaretami. Av-strijski čuvarji nas sicer vprašajo, če nima-mo več kakor po škafliči cigaret, vendar ver-jamejo našemu zatrdilu brez preiskave. Pri-vtis je torej dober.

Ne da bi hoteli podočnejati naše kraje, -tudi ostanke ozkojaj, s se up »muzej odnauzom merja le malokatera dežela. Tudi naša Go-renjska je lepa, vendar je ne smeš občudo-vati iz avtomobila. Pri nas je občudovanje vezano s srednjeveško inkvizicijo. Pretrese te tako temeljito, da ti silno pospeši preba-vo. Na avstrijskih cestah si kakor v purni-cah. Brez najmanjšega tresljaja s 70 kilome-terko hitrostjo! Kakor v sanjah mine vož-nja po prelepi Dravski dolini proti Špialu. Avstrija se zaveda, da ji je spas v tujem prometu. Na vsakem koraku opozarjajo tuja velike modre deske z belim napisom: »Najlepše - koroška jezera«. Cest-niti ne hvalijo, to jim je nekaj samo po se-bi razumljivega. Naj reče kdo kar hoče, brez cest pa ni tujeskega prometa.

Pri Sachsenburgu smo zavili v gornjo Dravsko dolino. Na levi hribovine, na desni hribovine, tu pa tam se pozdravi z višine gor-ski gradci. Mračilo se je že, ko smo vozili skozi Zg. Dravograd. Pri Döllsachu se odepi-cesta. Ena vodi proti Lienznu, druga pro-ti dolini Mölle. V popolni temi se vzpenjamo na Iselberg. Ni to morda gora Isel, kjer se je tirolski narodni junak Andrej Hofer ju-naško boril s Francozi. Na Koroškem smo. V strmih serpentinah hitimo vedno višje. Na enkrat nas objame morje luči. Gorsko leto-višje Iselberg. Polno tujecev. Vsi v kratkih usnjatih hlačah z »duroci, na glavi pa »Steir-erhüttel«. Pa ti govori angleško. Kar čudno se nam zdi, ko sta pojem Anglež in »Stirasta

obleka nerazdružljiva zadeva. »Uoehin Isar-nen Sie?« - »Ja Gross Glocknerrennen« - Well, ich auch. Pa ti je angleški gen-tlemanu namestu naročil avto: »Ja, fuaren ouir. Da, da, s funti pod palecem je lahko reči »fuaren ouir«. Anglež je menda brez oddiha »najterfuaren« proti Velikemu Kleku, mi smo se pa ustavili v Winklernu, kjer je bila za nas pripravljena večerja in prenočišče.

Pri večerji smo si privoščili pivo. Čeprav v šilingih je cenejšje od našega. Med jedjo smo ugibali, kdaj bomo vstali. Najbolj gore-či so hoteli vsi noč prekrokat, končno je pa le zmaga zmerna struja, da odrinemo ob 5 zjutraj. Kmalu po polnoči smo bili v po-stojah. Med potniki je bilo več znanih dir-kačev - motociklistov. Ti so bili pokonci že ob 3. kaj naglo jih je minila dobra volja. Nebo je bilo temno sivo prepreženo. Lilo je kakor iz škafa. Ni de ne de, »Se že svetli, je pripomnil nekdo, to se je zablskalo. Dir-kači so se oblekli, mi smo se pa zariji spet v odeje. Namestu ob petih, smo nadaljevali vožnjo ob šestih. Dež je prenehal, to bo vož-nja brez prahu. Po cesti je brenčalo kakor v osjem gnezdu. Motocikli s prikolicami in brez njih, avtomobili in sploh vse, kar je na gumijskih kolesih, je švigalo po cesti na-poti cilju, ki smo si ga zastavili tudi mi. Nepretrgana vrsta. Avstrijski, italijanski av-tomobilisti. Tudi naša država je bila krep-ko zastopana. Vse polno vozov z oznabo »Y« nas je prehitelo, med njimi precej znancev iz Ljubljane. Vsi z istim ciljem.

Vožnja po dolini Mölle je nebeška. Težko je najti lepšo pokrajino. Na levi visoki gre-beni Schoberjeve skupine, s katere strmih vrhov so grmeli navzdol orjaški slapovi. Pe-ro ne more popisati take lepote. Z vrtoгла-ve višine pada voda na skalovje, kjer se raz-bije v prah. Pravi čarovniški kotel. Tik zra-ven nas srebrna reka Möll. Deževje jo je divje razburkalo, jezero se zaletavajo njeni valovi v breg. Na pobočjih hribov na naši desnici prav tako idilična slika. Slikovite vasice, zgrajene v tipičnem alpskem slogu. Komaj se ustavi pogled na enem mestu, že se pojavi druga, še lepša slika. Skoraj ne veš, kaj bi občudoval. Premalo je časa. Mudi se nam. Dolga je še pot pred nami.

Nekoliko dalje od Döllacha je bila vsa cesta v zastavah. Ustavijo nas 8 šilingov mo-ra vsakdo odriniti. Vsi, brez razlike. Niti šofer in novinarji niso izveti. Prispevek za

porabo alpske ceste. Malo smo se puntali, končno so pa le Avstrijci imeli zadnjo besedo. Avtomobilov je nepregledna vrsta. Vmes polno cestnih ušic, kakor imenujejo avto-mobilisti motocikliste. Nenadoma se nam od-pre prelepa slika. Visoka sloka cerkev, ka-kor muslimanski minaret, obkrožena s švi-carskimi hoteli in stavbami. Nekam znan se nam zdi ta kraj. Kje smo ga vendarle videli? Aha! V filmu. Riharda Tauberja. »Pot k slavi«. Da, res je. Pred nami leži Heiligen-blut, po naše Sveta kri, kjer je zagledala luč sveta nebeško lepa »Pet k slavi«, ki smo jo ljubljanci toliko in tolikokrat ob-čudovali v Matici. Kako smo tu naleteli na Tauberja, pa drugi?

Prijatelj živali

Velik prijatelj živali je sprevodnik cest-ne železnice v Sidneyu Henry Harris, za katerim jo ubero psi in mačke, čim ga za-gledajo. Starec ni mogel videti nobenega psa brez gospodarja ali mačke gladovati. Psom in mačkam pa v Sidneyu kar mrgoli. Ve-lik del svojih itak skromnih dohodkov je porabil za to, da je kupoval lačnim živa-lim krano. Že na vse zgoraj zjutraj je pri-hajal na postajaščišče cestne železnice a krubom in mesom v žepih in vedno so ga psi in mačke že čakale. Živali znajo biti lu-di hvaležne in to se je pokazalo zlasti pri Harrisu, ki je postal kmalu ljubljeneč lačnih psom in mačk. In ko je tramvaj odpeljal, se je pogumno število spremstvo štirinožcev za njim, kakor da se ne more ločiti od njega.

Potniki so bili spočelka veseli tega, če-prav se je moral tramvaj večkrat ustaviti, končno je pa šla stvar le predaleč in za-čeli so godrnjati. Harrisu so poklicali na ravnanstvo in tam je moral objubiti, da ne bo več skrbel za lačne pse in mačke, vsaj v uradni urah ne, da ne bodo ovirale prometa. To mu bo itak dobrodošlo, saj je potreboval za hrano psom in mačkam toliko, da je bil sam večkrat lačen.

Ladja z žensko posadko

V pristanišču Vigo je nastalo veliko pre-neženje, ko je prispela tja francoska la-dja »Femec«, ki ima to posebnost, da je na nji ženska posadka. Vsa dela opravljajo na ladji ženske, celo krmarji ženske. Ženske opravljajo dela, ki so veljala doslej za ta-ko naporna, da so jih mogli opravljati samo moški. Ladja je odplula pred štiri dni iz francoskega pristanišča na pot okrog sveta, da bi dokazala, da ni pojta, kjer bi ženske ne mogle nadomestiti moških. Po-sadka torej ni družba pastoškov, temveč za-govornice feminizma.

Štimajet Francozij je zbralo potrebna de-narna sredstva, vsaka je dala po 80.000 fran-kov in krenile so na pot, ne da bi se po-prej pripravile. Seveda so se oglašali ško-dočelniki, ki so napovedovali pogumnim hčerkan najuglednejših francoskih rodbin klaviren konec, če že ne v trebihih mor-skih volkov, pa gotovo pri eksploziji pame-ga kotla ali klenko drugače. Toda ženske so imele zavidenja vredno sree, zdrave so pri-plute do Viga. Glavno zaslugo za uspešno vožnjo ima soporna višnjega momarskega častnika, ki je zavzemala mesto kapitana. V Franciji pripravljajo Amazonke svecan sprejem. Francozi so zelo radovedni, ali se vrnejo pogumne dame z negovanimi nohti in napudenimi obrabi ali pa zagorele in z neizogibnimi momarskimi pipami v ustih.

Prijetne brzojavke

Na zelo pametno idejo so prišli v ravnanstvu brzojavnih uradov v An-gliji. Tam dobro vedo, kako se neka-teri ljudje ustrašijo, če dobe brzojavko, ker takoj mislijo na nesrečo ali katastrofo. Da bi prihranili nervoznim ljudem nepotreben strah, so uvedli v angleških brzojavnih uradih posebne golice za »prijetne brzojavke«. Človek na prvi pogled spozna, da ne gre za žalostno vest, in tako se ne ustraši, roke se mu ne tresejo, ko odpira brzo-javko. Golice so iz trdnega papirja z zlatim robom, v kotih so pa golobčki. Golobica je prinesla tudi Noetu na barko v ključku odlično vejico in za-to pomeni še zdaj veselo vest. Tudi be-sediho takih brzojavk se razlikuje od navadnih. Tiskano je na zlatem listu z rdečimi in modrimi črkami.

Golice za prijetne brzojavke so ta-ko poceni, da bodo ljudje gotovo radi segali po njih. Seveda pa ne bo šlo brez smešnjav. Pomislite, kako se bo počutila družina, ki pošlje, namenjena v poset k drugi družini, brzojavko z golobčki. Ali pa vzemimo moža na po-tovanju, ko dobi prijetno brzojavko, da mu je rodila žena dvojčke.

Brezposelni tele-vadijo

Na poseben način lajšajo usodo brez-poselnih v Ženevi. Združena telovadna društva stoji na stališču, da fizično brez-delje in telesna lenoba še bolj izkopava-moralo brezposelnih, nego gmotno pomanjkanje. Zato hočejo v mejah mož-nosti zaježiti to zlo. V javnih kopališčih in na telovadskih ženevskih telovadnih društev lahko vidiš zdaj ob lepem vreme-nu množice brezposelnih, kako pridno te-lovadijo.

Ta paradoksa telovadba brezposelnih pa krije v sebi mnogo dobrega, ne samo v moralnem pogledu, temveč v prvi vrsti zato, ker nudijo po prostovoljni telovadi spretni organizatorji brezposelnim skoraj zastoj 6.500 porcij hleba in 4.000 stekli-ne mleka. Na misel, da naj brezposelni telovadijo, so prišli samo zato, da bi mogli lažje zbirati darila in vsaj za silo pre-skrbovati brezposelne. Zato imajo brez-poselni v Ženevi vtis, da gredo v javna kopališča telovadit za kruh in mleko.